

(Мелітополь та Краматорськ). Такий підхід є досить незвичним для України, проте вдало реалізував себе у країнах Європи. Тобто, можна сказати, що лише з плином часу можна буде зробити висновок щодо вдалості запровадження такої ідеї в нашій державі.

***Науковий керівник:** асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Деменчук Марина Олександрівна.*

Бернацька Л. В.

студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Прийняття Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12 листопада 2015 року для науковців та практиків стало гарною можливістю ще раз вступити у дискусію щодо його основних положень та зробити висновок щодо неконституційності складових частин даного нормативного акту, зокрема обміркувати питання щодо правомірності надання ДБР спеціального статусу (Нахмедова А., Павич І. Державне бюро розслідувань: крок уперед чи повернення до невдалих спроб. — Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/121330derzhavne_byuro_rozsliduvan_krok_upered_chi_povernennya_do_n.html).

В Конституції України не передбачено виключного існування в державному механізмі органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, які безпосередньо виконували б відповідні функції за межами системи органів виконавчої влади. Крім того, до повноважень Верховної Ради України, відповідно до Основного закону держави, не входить створення органів виконавчої влади.

Хотілось би звернути увагу на те, що центральні органи виконавчої влади, які наділені спеціальним статусом є не повністю вивченою групою системи правоохоронних органів. Постають питання, які стосуються визначення доцільності їх існування в системі центральних органів виконавчої влади, віднесення до неї певних органів, їх особливої компетенції, законодавчого забезпечення їх діяльності.

В Законі України «Про державне бюро розслідувань» міститься повне визначення органу, але не є вказаним спеціальний статус, як це

зазначено у Законах України про інші центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом (Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України, Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національне агентство України з питань державної служби). Незалежність бюро від незаконного втручання у його діяльність гарантується, серед іншого, спеціальним статусом Державного бюро розслідувань.

Проаналізуємо, що взагалі на нашу думку, входить статусу Державного бюро розслідувань:

- повноваження ДБР;
- гарантії ДБР;
- відповідальність ДБР;
- особливий порядок створення ДБР;
- особливий порядок ліквідації ДБР.

Саме ці елементи статусу необхідно докорінно розробити та проаналізувати, як науковцями так і практиками.

У центральних органів виконавчої влади, які наділені спеціальним статусом, є такий ряд ознак:

1. своя власна компетенція;
2. особливості побудови взаємовідносин з вищим органом в системі органів виконавчої влади — Кабінетом Міністрів України;
3. порядок утворення, реорганізації та ліквідації, а також призначення на посади та звільнення з посад керівників цих органів, відмінний від інших центральних органів виконавчої влади;
4. взаємодія з іншими органами державної влади.

Державне бюро розслідувань віднесено, безпосередньо, до державного правоохоронного органу, на який покладається запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів, віднесених до його підслідності, відповідно до КПК України.

На сьогодні, на жаль, не має визначеної концепції реформування правоохоронних органів, а також місця і ролі, які будуть відводитися Державному бюро розслідувань серед інших правоохоронних структур, у тому числі органів досудового розслідування, в українському законодавстві на сьогодні залишається не окресленим місце і роль Державного бюро розслідувань у системі правоохоронних органів України.

Існує також проблема конкуренції функцій ДБР і НАБУ. Так, згідно зі ст. 5 Закону, «ДБР вирішує завдання, які стосуються запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування:

- 1) злочинів, які вчинили службові особи, які займають особливо відповідальне становище відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до першої — третьої категорії посад державної служби,

суддями та працівниками правоохоронних органів», з зазначенням — «крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України»;

2) злочинів, які скоїли службові особи Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора України — керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури», знов же, з умовою — «крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України» (Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 листопада 2015 р. № 794-VIII / [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-19>). Тобто, тут підслідність ДБР залежить від суб'єктного складу кримінального правопорушення, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесене до підслідності НАБУ.

Визначена в законодавстві складна модель статусу Державного бюро розслідувань може призвести до його неефективного функціонування та відсутності результатів у протидії злочинам, які віднесені до компетенції ДБР. Одночасно, така модель роботи наділяє ДБР занадто широкими повноваженнями. Продуктивній діяльності ДБР можуть перешкоджати невизначеність його статусу, а також положення Закону, які містять суперечності або допускають їх подвійне тлумачення.

***Науковий керівник:** доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук **Храпенко Олена Олегівна**.*

Біденко О. В.

студент 1-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

В 2017 р. в Україні було створено Державне бюро розслідування (далі — ДБР). В Законі України «Про Державне бюро розслідувань» визначено статус цього органу: «центральный орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність» та мету його діяльності: